

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛАДИЖИНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія Економічних та інформаційних дисциплін

Методичні вказівки
До виконання практичних завдань з дисципліни

ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва спеціальності)

Методичні вказівки до виконання практичних завдань з дисципліни «Фінанси» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» усіх форм навчання. О. В. Цуркан. 2024. 52с.

Розробник:

Цуркан Олександр Васильович, викладач економічних дисциплін, спеціаліст другої категорії

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Рецензент:

Волинець Оксана Олександрівна, к.е.н., доцент, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Методичні вказівки розглянуто на засіданні циклової комісії економічних та інформаційних дисциплін

Протокол № 1 від 26 липня 2024 р

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Практична робота №1	6
Практична робота №2	16
Практична робота №3	24
Практична робота №4	30
Практична робота №5	37
Практична робота №6	49
Види і форми контролю виконання практичних завдань	56
Критерії оцінювання	57
Рекомендована література	58

ВСТУП

Мета вивчення: визначення сукупності фінансових відносин, що виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- і мікрорівнях. Знання ці необхідні майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць, уміти розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави.

Завдання дисципліни: дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів підприємницької діяльності та населення і розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; показати можливі напрямки впливу фінансів на суспільний прогрес і роль фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дієвих важелів економічної політики держави.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- об'єктивні передумови виникнення, суть, функції, характерні ознаки фінансів;
- структуру фінансової системи і принципи її побудови;
- поняття фінансового механізму, його складові елементи;
- призначення, класифікацію, етапи, методи фінансового планування;
- суть, мету, принципи, форми, методи фінансового контролю;
- структуру бюджетної системи і принципи організації бюджетного устрою;
- основи організації регіональних фінансів;
- визначальні риси фінансів підприємств, джерела формування, процес розподілу та напрямки використання фінансових ресурсів підприємств

різних форм власності та господарювання;

- основні напрямки зміцнення фінансів, фінансової системи;
- заходи щодо подолання інфляції, бюджетного дефіциту;

В результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- чітко обґрунтувати термінологічний словник дисципліни “Фінанси”;
- використовувати у фінансовій практиці методи управління фінансами, фінансового планування, організаційні форми фінансового контролю;
- поєднувати форми і методи бюджетного планування на різних стадіях бюджетного процесу;
- визначати джерела формування фінансових ресурсів підприємницьких структур, оптимізувати їх рівень і структуру;
- вживати заходів щодо зміцнення фінансової стійкості та платоспроможності суб’єктів підприємництва на основі використання різних форм і видів страхування.

Практична робота № 1

ТЕМА: ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ З ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мета: засвоєння базових знань та формування практичних навичок розрахунку фінансових результатів суб'єктів господарювання .

Методичне забезпечення: методичні рекомендації, завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

1. Класифікацію суб'єктів господарювання.
2. Основи організації фінансів комерційних підприємств і установ.
3. Джерела формування та порядок використання доходів населення.

Вміти: розраховувати фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання: чистий прибуток, прибуток до оподаткування, величину податку на прибуток та величину доходів і витрат домогосподарств.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

Фінансовий результат — це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Фінансовим результатом діяльності підприємства може бути прибуток або збиток.

I. Обчислення фінансових результатів суб'єктів господарювання

1. Чистий дохід (ЧД):

$$\text{ЧД} = \text{ВД} - \text{В},$$

ВД – валовий дохід, дохід від реалізації товарів, робіт, послуг, тис. грн.,
В – відрахування податку на додану вартість, акцизного податку.

2. Валовий прибуток (ВП(З)):

$$\text{ВП(З)} = \text{ЧД} - \text{С},$$

ЧД – чистий дохід, тис. грн.

С – собівартість реалізації товарів, робіт, послуг, тис. грн.

3. Прибуток від операційної діяльності:

$$\text{По} = \text{ВП} - \text{В ад.} - \text{Взбут} - \text{Вінші},$$

В ад. – адміністративні витрати, тис. грн;
В збут. – витрати на збут, тис. грн;
В інші – інші операційні витрати, тис.грн.

4. Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування:

$$П(звд) = П_0 + Д_{ін} - В_ф,$$

Д_{ін}. – дохід від участі в капіталі, фінансові доходи, тис. грн;
В_ф. – втрати від участі в капіталі, фінансові втрати, тис. грн.

5. Чистий прибуток (збиток):

$$ЧП(З) = П_{звд} - ПП,$$

П_{звд}. – прибуток від звичайної діяльності, тис. грн;
ПП. – податок на прибуток, тис. грн.

*** Базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств становить 18 відсотків.
Це встановлено п. 136.1 Податкового кодексу України.

II. Обчислення величини власного капіталу

Здійснюючи підприємницьку діяльність, підприємство неминуче використовує залучені кошти, тобто утворює борги.

Власний капітал — це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

$$ВК = А - З.,$$

А - активи підприємства, тис. грн;
З - зобов'язання, які виникають у підприємства, тис. грн.

III. Обчислення рентабельності підприємства

Показник рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства. Вона показує прибутковість підприємства з різних позицій, є важливими обов'язковими елементами порівняльного аналізу й оцінки фінансового стану підприємства.

$$Р = П / С * 100,$$

П - прибуток підприємства, тис. грн ;
С - собівартість, понесені витрати підприємства, тис. грн.

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Визначити чистий дохід підприємства, якщо відомо, що:

- ПДВ у складі виручки від реалізації – 20 тис. грн;
- акцизи – 8 тис. грн;
- знижки і повернення товарів – 5,5 тис. грн;
- собівартість реалізованої продукції – 60 тис. грн;
- виручка від реалізації – 120 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

[illegible]

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Визначити фінансовий результат діяльності підприємства, якщо відомо, що:

- прибуток від основної операційної діяльності складає 250 тис. грн;
- дохід від інвестицій – 10 тис. грн (участь у капіталі);
- втрати від участі в капіталі – 5 тис. грн;
- дохід від фінансової діяльності – 12 тис. грн;
- фінансові витрати при здійсненні фінансової діяльності – 3,5 тис.грн;
- дохід від іншої операційної діяльності – 125 тис. грн;
- витрати, пов’язані з іншою операційною діяльністю – 60 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

Р

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Визначити величину власного капіталу підприємства за звітний рік, якщо відомо:

- активи підприємства – 2500,00 тис. грн;
- поточні зобов'язання – 150,00 тис. грн;
- довгострокові зобов'язання – 405,00 тис. грн;
- очікувані спонсорські внески на розвиток підприємства в 2021 році – 44,5 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 4

Розрахувати величину чистого прибутку підприємства, якщо відомо такі дані про роботу підприємства у звітному періоді:

- випущено продукції на суму 240 тис. грн. загальною собівартістю 180 тис. грн;
- протягом року було реалізовано продукції підсобного господарства на суму 21 тис. грн. при собівартості 16, 2 тис. грн;
- одержано грошових коштів у вигляді сплачених штрафів за порушення договірної дисципліни на суму 3,8 тис. грн;
- мали місце збитки від позареалізаційних операцій на суму 4,0 тис. грн;
- погашені відсотки за банківський кредит у сумі 2,3 тис. грн;
- погашена заборгованість за комунальні платежі у сумі 8,5 тис. грн;
- прибуток оподатковувався за ставкою 18%.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

[illegible]

ВИСНОВОК

Завдання № 5

Визначити прибуток від реалізації продукції та рентабельність продукції, якщо відомо:

Очікуваний обсяг реалізації продукції 120 тис. грн., а очікувана повна собівартість продукції 80 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 6

Визначте чисті активи кожного окремого домогосподарства, якщо відомо:

Сім'я Ткачуків є власником однієї квартири вартістю 800 000 грн й автомобілю вартістю 220 000 грн. Також сім'я Ткачуків має заощадження, що зберігаються на депозиті в іноземній валюті 5000 \$. Сім'я Василенків є власником двох квартир сукупною вартістю 1 500 000 грн, одну з яких після введення будинку в експлуатацію вони планують здавати, та двох автомобілів загальною вартістю 650 000 грн. Сім'я Василенків не має заощаджень і має два кредити. Один – це кредит на купівлю квартири в розмірі 750 000 грн, другий – кредит на автомобіль у розмірі 250 000 грн. У сім'ї Ткачуків фінансових зобов'язань у вигляді кредитів немає.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 7

Визначте обсяг видатків сім'ї за поточний місяць, якщо відомо:

Основний дохід сім'ї Карпенко, а саме заробітна плата працездатних членів сім'ї становить 30 000 грн. Додатковий дохід – плата за здачу квартири в оренду становить 8 500 грн. Видатки сім'ї за місяць: сплата за комунальні послуги, яка становила 4 200 грн, з них 2 000 грн – це плата за опалення. Також витрати на продукти харчування – 7 500 грн. Донька Аліна, як і було заплановано, записалася на курси іноземної мови, вартість яких становила 5 700 грн. Мама Оксана випадково зіпсувала зимову куртку, яка не підлягала ремонту, а тому мусила придбати нову за ціною 5 500 грн. Тато Микола витратив 2 500 грн на пальне. Витрати сім'ї за користування громадським транспортом становили 800 грн. На інші дрібні витрати сім'я щомісяця закладає 2700 грн, які й було витрачено. Під час сезонних знижок сім'я придбала зимній одяг для доньки на суму 3000 грн.

Чи вдалося сім'ї зробити заощадження в поточному місяці? Які видатки можна оптимізувати?

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 8

Розрахуйте видатки родини Омельченко, яка складається з трьох працездатних людей, беручи до уваги ціни на продукти на момент виконання завдання. Як зміниться сума видатків родини, якщо ціна м'яса та риби зросте на 20% на рік, яєць, цукру й олії – на 10%, хліба – на 5%, вартість овочів та фруктів зменшиться на 15% і 10%.

*** Актуальні ціни вказати на момент розрахунку!

Продовольчий кошик сім'ї Омельченко за попередній місяць

Продукти харчування	Кількість (кг/дес/л)	Ціна за 1 дес/кг/л, грн.
М'ясо	3,0	
Риба	2,2	
Молоко	5,0	
Яйця	3	
Цукор	2,5	
Соняшникова олія	2,0	
Солодощі	1,5	
Овочі	12	
Фрукти	4,0	
Хліб пшеничний	5,0	
Хлібобулочні вироби	2,5	
Макаронні вироби	3,0	
Чай	0,1	
Кава	0,2	
Вершкове масло	0,5	

РОЗВ'ЯЗАННЯ

[illegible]

ВИСНОВОК

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

1. Дати визначення сутності ключових термінів і понять за темою:

Домогосподарство -

Фінансові ресурси підприємств -

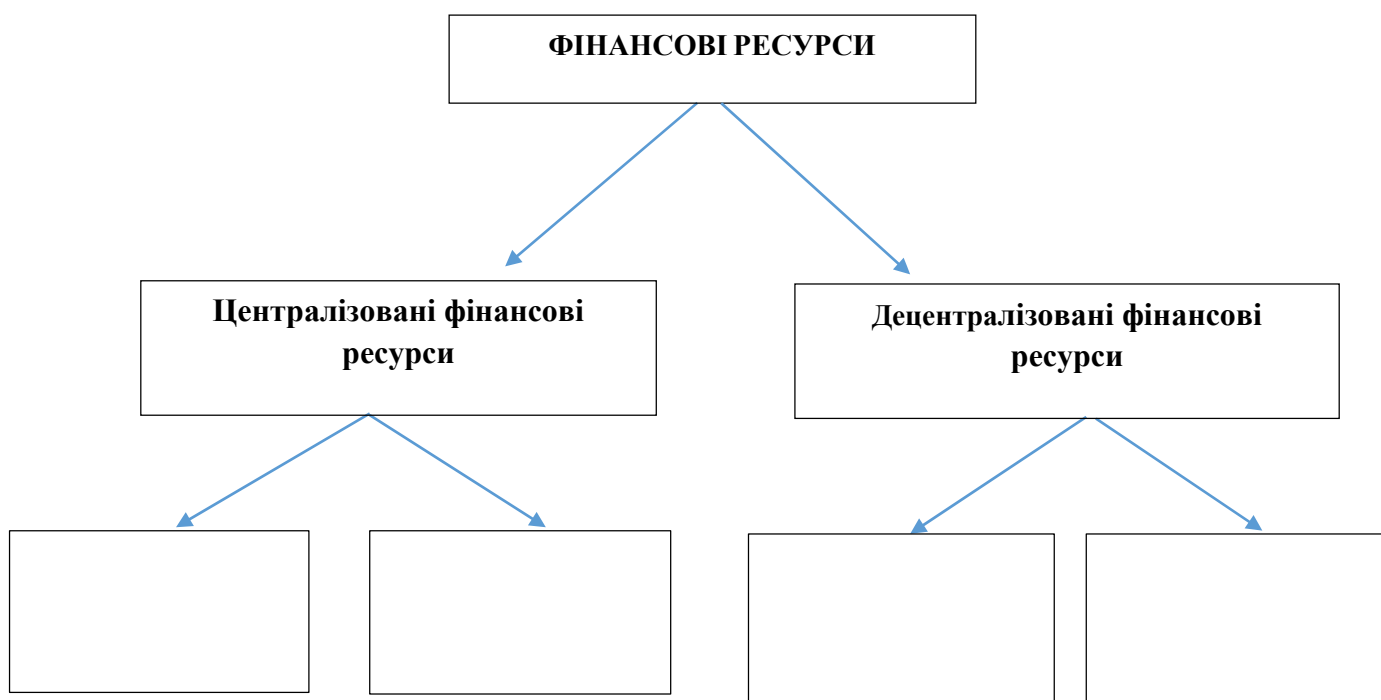
2. Дописати закінчення наведених нижче фінансових тверджень:

Фінансовим результатом діяльності суб'єкта підприємництва

є _____

Власний капітал — це частина активів підприємства, що залишається після вирахування _____

1. Заповнити логічно-структурну схему:

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. Рівень мікроекономіки фінансової системи України включає:

- а) державні фінанси;
- б) міжнародні фінанси;
- в) фінансовий ринок;
- г) фінанси суб'єктів господарювання;

2. До складу децентралізованих фінансів не входять:

- а) фінанси державних підприємств;
- б) фінанси приватних підприємств;
- в) фінанси колективних підприємств;
- г) фінанси домашніх господарств;

3. До основних принципів організації фінансової діяльності суб'єктів підприємництва належать:

- а) саморегулювання господарської та фінансової діяльності;
- б) самоокупність і самофінансування;
- в) розмежування джерел формування капіталу на власні й позичені;
- г) наявність фінансових резервів;

4. Фінансування діяльності підприємства за рахунок власних фінансових ресурсів — це:

- а) саморегулювання;
- б) самофінансування;
- в) цільове фінансування;
- г) кошторисне фінансування

5. Фінанси суб'єктів господарювання — це:

- а) збільшення економічних вигід у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань;
- б) комплекс заходів, спрямованих на досягнення мети підприємства;
- в) сукупність грошових коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства;
- г) економічні відносини, пов'язані з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства.

Практична робота № 2

ТЕМА: РОЗРАХУНОК ОСНОВНИХ БЮДЖЕТОУТВОРЮЮЧИХ ПОДАТКІВ, ЯКІ СПРАВЛЯЮТЬСЯ В УКРАЇНІ

Мета: поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок з розрахунку бюджетоутворюючих податків. **Методичне забезпечення:** методичні рекомендації, розрахункові завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати

Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

1. Сутність та характерні ознаки податків.
2. Класифікацію основних бюджетоутворюючих податків та їх структуру у податкових надходженнях до Зведеного бюджету України.
3. Правила нарахування, ставки та терміни сплати податків.

Вміти: розраховувати платежі до бюджету податку на додану вартість, акцизного податку з різних груп підакцизних товарів та податку з доходів фізичних осіб.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

Податок на додану вартість (ПДВ) — це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент).

Розміри ставок податку визначає Податковий кодекс України.

Основна ставка 20% на операції, зазначені у статті 185 ПКУ:

- ✓ постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- ✓ постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- ✓ ввезення товарів на митну територію України.

Податкове зобов'язання — загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку у звітному періоді;

Податковий кредит — сума, на яку платник податку має право зменшити

податкове зобов'язання звітного періоду.

ПДВ до сплати в бюджет визначається за формулою:

$$\text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК}$$

Акцизний податок - це непрямий податок на окремі види товарів (продукції), що визначені Податковим кодексом України як підакцизні, який включається в ціну цих товарів (продукції).

Відповідно Податкового кодексу України встановлено наступні групи підакцизних товарів:

- ✓ спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- ✓ тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- ✓ нафтопродукти, скраплений газ;
- ✓ легкові автомобілі, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли;
- ✓ електрична енергія.

Акцизний податок розраховуємо за формулою:

$$A = C \times K,$$

де C – ставка акцизного податку,

K – кількість товару, визначена в фізичних одиницях виміру.

Податок на доходи фізичних осіб - загальнодержавний податок, що стягується з доходів фізичних осіб (громадян - резидентів) і нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження в Україні.

Ставки ПДФО у 2024 році

18% – це основна ставка, яка застосовується щодо більшості доходів, у тому числі зарплатних, підприємницьких та винагороди за цивільно-правовим договором (п. 167.5.1 ПКУ);

9% – це ставка лише для оподаткування дивідендів, якщо вони нараховані нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток.

5% – ця ставка може застосовуватися при продажу нерухомого і рухомого майна, його спадкуванні, отриманні подарунків (пп. 167.5.2 ПКУ);

0% – це виняткова ставка, яка може застосовуватися при отриманні подарунків, матеріальної допомоги, якщо їх вартість/величина не перевищує певних меж, оподаткуванні спадщини, отриманої від близьких родичів, дружини/чоловіка (п. 167.3 ПКУ). Ставка “0%” означає, що такий дохід декларується, але податки по ньому не сплачуються.

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Розрахувати платежі до бюджету з ПДВ за жовтень 2021 року, якщо відомо:

Підприємство реалізує лікарські препарати для населення. В жовтні виручка від реалізації ліків склала 44 000 грн. В цьому ж місяці підприємство закупило партію ліків для продажу на суму 32 000 грн., також проведена оплата за оренду магазину в розмірі 12 000 грн. (в т.ч. ПДВ – 2000 грн.).

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Визначте суму податкового зобов'язання. Визначте суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, якщо відомо:

Підприємство для виготовлення меблів придбало матеріалів на суму 17 000 грн. (з урахуванням ПДВ), а вартість виготовленої та реалізованої продукції складає 25 000 грн. (з урахуванням ПДВ).

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Розрахувати суму акцизного податку, якщо ставка акцизного податку складає 126,96 грн за 1л 100% спирту, якщо відомо:

На територію України ввозиться 100 000 пляшок горілки. Об'єм однієї пляшки – 0,5 л., міцність горілки – 40%.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 4

Розрахувати суму акцизного податку, яка підлягає сплаті до бюджету при реалізації 5000 пачок сигарет з фільтром, якщо відомо:

Ставка акцизного податку на сигарети з фільтром з 01.01.2021 року становить 1088, 64 грн за 1000 шт.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 5

Розрахувати суму податку з доходів фізичних осіб, яка підлягає сплаті до бюджету, якщо відомо:

Фізична особа надала у період з 4 по 14 березня 2021 року послуги/виконала роботу на умовах договору цивільно-правового характеру. Складений акт наданих послуг/виконаних робіт. Винагорода фізичній особі за договором цивільно-правового характеру склала 14000 грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 6

Розрахувати суму податку з доходів фізичних осіб, яка підлягає сплаті до бюджету, якщо відомо:

Працівнику (самотня мати, яка виховує двох неповнолітніх дітей) нараховані за повний відпрацьований місяць 6000 грн. Вона повідомила в заяві роботодавцю про те, що має право на податкову соціальну пільгу, та додала відповідні документи.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 7

Розрахувати суму податку з доходів фізичних осіб, яка підлягає сплаті до бюджету, якщо відомо:

Сторожу підприємства «Гарант» нарахували: зарплату за жовтень за 18 робочих днів — 4857,14 грн; оплату за перші п'ять днів тимчасової непрацездатності (дні жовтня) — 619,36 грн. У бухгалтерській службі лежить заява працівника про застосування ПСП на двох дітей та граничного доходу кратно кількості дітей.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

I. Дописати закінчення фінансових тверджень:

1. Здійснення контролю за додержанням податкового законодавства, покладено на _____
2. Суспільне призначення податків реалізується через функцію _____
3. Фізичні особи, які отримують дохід у вигляді заробітної плати сплачують до бюджету _____ у розмірі _____ %
4. Податок, який накладається на товари, які імпортуються, експортуються або проходять транзитом через кордон носить назву _____

II. Дати відповідь на питання:

1. Які дані розміщені у загальнодоступній частині електронного кабінету платника податків?

2. Які ви знаєте шляхи уникнення від сплати податків?

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. За формою оподаткування виділяють:

- а) прямі й непрямі податки;
- б) обов'язкові та добровільні податки;
- в) загальнодержавні та місцеві податки.

2. Установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків визначає суть такого принципу податкового законодавства, як:

- а) фіскальна достатність;
- б) соціальна справедливість;
- в) нейтральність оподаткування

3. До майнового оподаткування можна віднести такі податки і збори:

- а) податок з доходів фізичних осіб;
- б) транспортний податок;
- в) екологічний податок.

4. До загальнодержавних податків можна віднести:

- а) податок на прибуток підприємств
- б) збір за місця для паркування транспортних засобів
- в) туристичний збір

5. Сукупність податків, установлених законодавчою владою, та механізм їх справляння:

- а) податкове право;
- б) податкова політика;
- в) податкова система.

6. До непрямих податків належать:

- а) ПДВ, акцизний податок, ввізне мито;
- б) ПДВ, акцизний податок, рентні платежі;
- в) майновий податок, акцизний податок.

7. Податковий кодекс України набрав чинності :

- а) з 01 січня 2013 року;
- б) з 01 січня 2015 року;
- в) з 01 січня 2011 року.

8. Податковий кредит – це та сума, на яку підприємство може:

- а) зменшити податкове зобов'язання з податку на додану вартість у звітному періоді;
- б) збільшити податкове зобов'язання з податку на додану вартість у звітному періоді;
- в) ніяким чином не впливає на розмір податкового зобов'язання з податку на додану вартість у звітному періоді.

Практична робота № 3

ТЕМА: ПРОВЕДЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Мета: формування практичних знань та навичок щодо методів і джерел формування Державного бюджету України та напрямів і форм фінансування видатків.

Методичне забезпечення: методичні рекомендації, розрахункові завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати

Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

1. Економічну сутність доходів і видатків бюджету.
2. Класифікацію доходів Державного бюджету.
3. Характеристику видатків Державного бюджету.

Вміти: розраховувати величину доходів Держбюджету, визначати суму видатків на різні напрямки, які фінансуються з Державного бюджету України.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

Державний бюджет – це головний фінансовий план держави, який являє собою кошторис доходів і видатків держави, котрий затверджується законодавчою владою у вигляді закону і відображає економічну, соціальну, оборонну, міжнародну, екологічну та боргову політику країни.

Доходи бюджету — всі податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за адміністративні послуги, власні надходження бюджетних установ) повернення кредитів до бюджету, кошти від державних (місцевих) запозичень, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів.

Видатки бюджету - кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом.

До видатків бюджету не належать:

- ✓ погашення боргу;
- ✓ надання кредитів з бюджету;
- ✓ розміщення бюджетних коштів на депозитах;
- ✓ придбання цінних паперів і т.д.

Витрати бюджету — кошти, що спрямовуються на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів.

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Визначте річний фонд оплати праці вчителів загальноосвітньої школи за такими даними:

1. Норма навчального навантаження на одного вчителя на тиждень 18 год.
2. Розмір педагогічної години для окремих категорій складає:
 - ✓ вищої категорії – 150 грн.;
 - ✓ першої категорії – 125 грн.;
 - ✓ другої категорії – 100 грн.;
 - ✓ категорія «спеціаліст» – 85 грн.
3. Всього в школі працює 125 вчителів, з них:
 - ✓ вищої категорії – 25;
 - ✓ першої категорії – 75;
 - ✓ другої категорії – 15;
 - ✓ категорія «спеціаліст» – 10.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Розрахуйте питому вагу доходів загального фонду державного бюджету, якщо відомо:

I. Податкові надходження - 250 млн. грн., в тому числі:

- ✓ податок на доходи фізичних осіб – 5,2 млн. грн.,
- ✓ податок на прибуток підприємств – 52,4 млн. грн.,
- ✓ ПДВ – 140,6 млн. грн.,
- ✓ акцизний податок – 26,3 млн. грн.,
- ✓ ввізне мито – 9,1 млн. грн., вивізне мито – 1,1 млн. грн.
- ✓ інші податкові надходження - ?

II. Неподаткові надходження - 19,5 млн. грн., в т.ч.:

- ✓ доходи від власності – 14,8 млн. грн.,
- ✓ адміністративні збори та платежі – 2,6 млн. грн.,
- ✓ інші неподаткові надходження - ?

III. Доходи від операцій з капіталом – 0,4 млн. грн.

IV. Офіційні трансфери – 1,3 млн. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Визначте загальну суму видатків школи на харчування учнів, в яких продовжений режим денного навчання, за такими даними:

1. Кількість учнів, які переведені на продовжений режим денного навчання:

- ✓ на 1 січня - 305;
- ✓ на 1 вересня – 355.

2. Ціна харчування 1 учня в день – 30 грн.

3. Кількість днів харчування в рік - 210.

За рішенням міської ради, від оплати за харчування звільняються:

- ✓ повністю - 15% учнів;
- ✓ на 50 відсотків - 10 % учнів;
- ✓ на 25 відсотків - 8 % учнів.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

І. Чи правильні наведені нижче фінансові твердження? ТАК чи НІ? Відповідь обґрунтуйте.

1. Міжбюджетні трансферти, які призначені для конкретно визначених цілей — це дотації вирівнювання?

2. Доходи від власності та підприємницької діяльності належать до податкових надходжень бюджету?

3. В Україні застосовується банківська форма обслуговування Державного та місцевих бюджетів?

4. Державний бюджет в Україні затверджується у формі закону?

ІІ. Дати відповідь на питання:

1. Які макрофінансові показники впливають на бюджетну політику?

2. Назвати позитивні та негативні аспекти бюджетного дефіциту?

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. Капітальні видатки — це:

- а) видатки, пов'язані з інвестуванням бюджетних коштів;
- б) видатки на закупівлю товарів і послуг, необхідних для утримання економічної і соціальної інфраструктури;
- в) видатки на покриття поточних потреб юридичних і фізичних осіб

2. До поточних бюджетних видатків відносять:

- а) оплата праці;
- б) капітальні трансферти;
- в) створення державних запасів і резервів;
- г) оплата транспортних і комунальних послуг.

3. Силу Закону має такий фінансовий план:

- а) баланс фінансових ресурсів і витрат держави; б) кошторис;
- в) державний бюджет;
- г) баланс доходів і видатків підприємства.

4. Специфічними ознаками бюджетних відносин є:

- а) перерозподільний характер;
- б) формування та використання централізованого фонду грошових коштів держави;
- в) вартісне вираження відносин;
- г) всеохоплюючий характер.

5. Видатки на забезпечення конституційного ладу держави, державної цілісності та суверенітету, незалежного судочинства, міжнародних відносин та інші, які не можуть бути передані на виконання місцевій владі, — це видатки на здійснення:

- а) делегованих повноважень; б) делегованих повноважень; в) власних повноважень.

6. Профіцит бюджету — це:

- а) перевищення доходів держави над її видатками;
- б) збільшення видатків держави;
- в) перевищення видатків держави над її доходами;
- г) зменшення видатків держави.

7. Видатки бюджетів на фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності — це:

- а) видатки на розширене відтворення;
- б) дотації;
- в) видатки розвитку;
- г) поточні видатки.

Практична робота № 4

ТЕМА: ПРОВЕДЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ СКЛАДУ ТА СТРУКТУРИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Мета: поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок розрахунку складу та структури доходів і видатків місцевих бюджетів.

Методичне забезпечення: методичні рекомендації, розрахункові завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати

Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

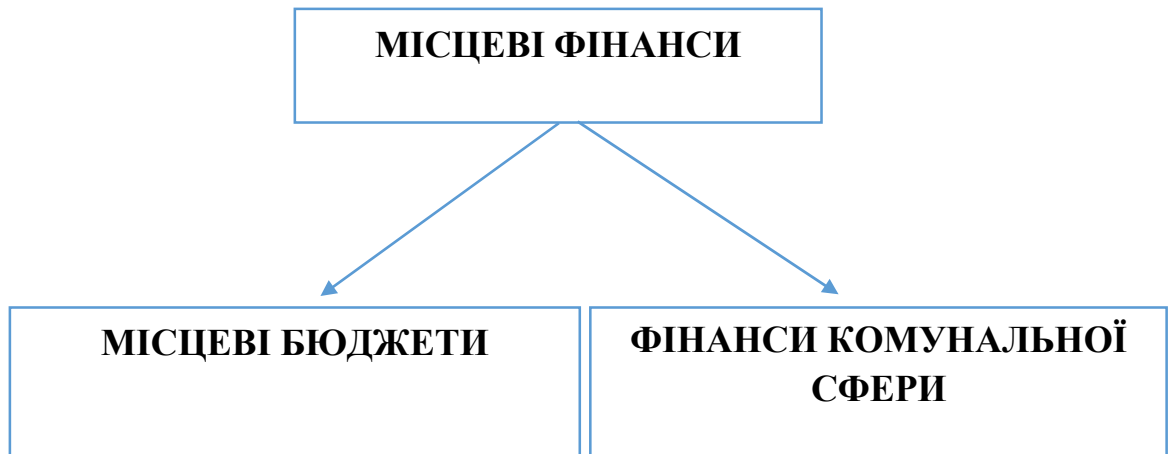
1. Сутність і склад місцевих фінансів.
2. Джерела формування дохідної частини місцевих бюджетів.
3. Напрямки використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.
4. Наслідки політики децентралізації для бюджетів органів місцевого самоврядування.

Вміти: розраховувати величину доходів місцевих бюджетів, у тому числі доходів від комунальної власності; розраховувати величину видатків на різні програми, які фінансуються з місцевих бюджетів.

Методичні рекомендації

до виконання практичного заняття

Місцеві фінанси — це система формування, розподілу й використання фінансових ресурсів для забезпечення місцевими органами влади покладених на них завдань і функцій.

Децентралізація – це передача значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування.

Позитивними наслідками децентралізації фінансових ресурсів є :

- ✓ розширення податкових надходжень
- ✓ зростання рівня фінансової стійкості місцевих бюджетів
- ✓ зростання рівня фінансової незалежності органів місцевого самоврядування.

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Визначити розмір річної орендної плати за орендоване приміщення комунальної власності, яка спрямовується у бюджет територіальної громади м. Києва, якщо відомо:

Відділення № 15 банку «Хрещатик» розташовано в будівлі, що перебуває в комунальній власності територіальної громади м. Києва.

Вартість будівлі, в якій розміщується відділення банку – 250 525 тис. грн;

Площа будівлі, в якій розміщується відділення банку – 1575,5 м²;

Площа відділення банку (площа орендованого майна) – 107,5 м²;

Орендна ставка за використання нерухомого майна для розміщення фінансових установ – 35 %.

У разі оренди нерухомого майна розмір річної орендної плати визначається за формулою:

$$O_{пл} = \frac{B_{п} \times C_{ор}}{100},$$

де, $O_{пл}$ - розмір річної орендної плати, тис. грн;

$B_{п}$ - вартість орендованого майна, визначена шляхом проведення незалежної оцінки, тис. грн;

$C_{ор}$ - орендна ставка для договорів оренди, %.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Визначте потребу в коштах для ремонту покрівлі шкіл за районами міста, якщо відомо:

Відповідно до загальноміської програми — «Покрівля» необхідно відремонтувати 10 500 м² покрівлі шкіл комунальної форм власності. Згідно з проведеними розрахунками ця площа та вартість ремонту 1 м² покрівлі розподілилися за районами міста так: площа покрівлі, що потребує ремонту в Солом'янському районі – 35,5 %, в Святошинському районі – 64,5 %. Ціна ремонту 1 м² становить в Солом'янському районі – 105,75 грн, в Святошинському районі – 85,50 грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Визначити суму грошових коштів, які надійдуть від експлуатації нежитлових приміщень до місцевого бюджету, якщо відомо:

У плановому періоді плата за 1 м² орендованої площі збільшиться на 15% порівняно з попереднім періодом, коли вона становила 8,5 грн. за 1 м². Загальна площа нежитлових приміщень дорівнює 8 % загальної жилої площі міста, яка становить 650 765, 00 м².

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 4

Визначити величину дотації вирівнювання для бюджету Ладизинської територіальної громади, якщо відомо:

Прогнозований показник кошику доходів бюджету територіальної громади міста становить 1 млрд 765 млн 135,2 тис. грн., прогнозована величина видатків на делеговані державні функції – 1 млрд 005 млн 125,1 тис. грн., видатки на реалізацію функцій місцевого самоврядування – 855 млн 350,65 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

I. Дописати закінчення таких фінансових тверджень:

1. Виділення коштів з державного бюджету до бюджетів об'єднаних територіальних громад здійснюється у таких формах:

2. До складу місцевих податків належать:

3. Місцеві фінанси у структурі фінансової системи України виконують наступні функції:

4. За горизонтальною структурою місцеві бюджети поділяються на :

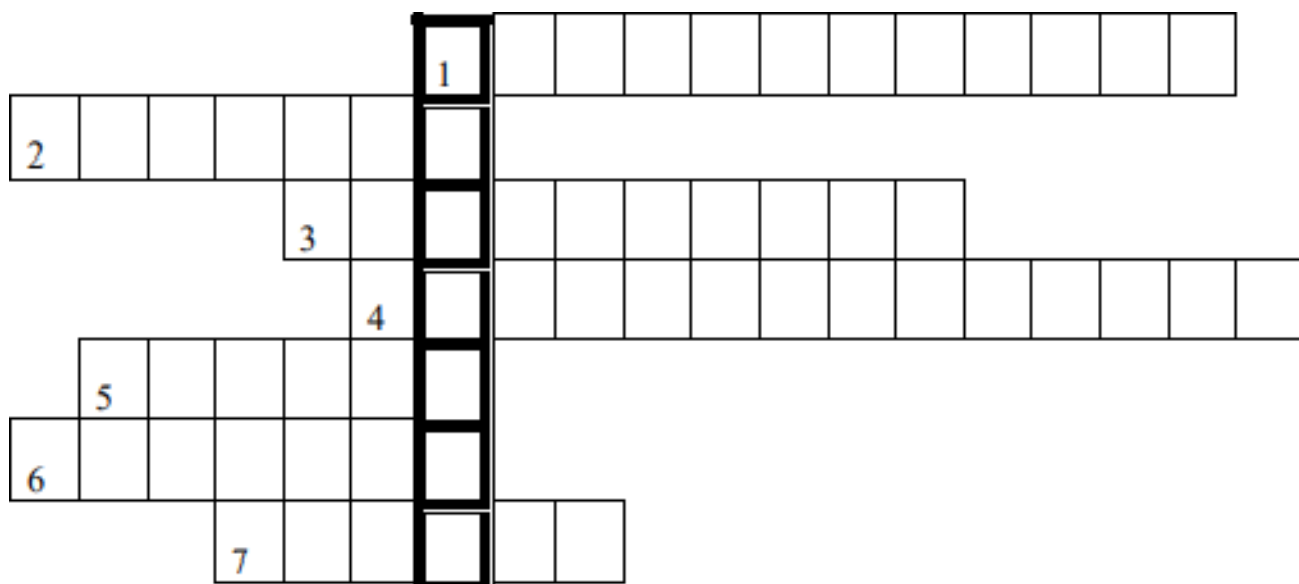
II. Чи правильні наведені нижче фінансові твердження? ТАК чи НІ? Відповідь обґрунтуйте.

1. Місцеві податки та збори в Україні зараховуються як до Державного, так і до місцевих бюджетів ?

2. Сукупність різних видів бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, адміністративно-територіального устрою та врегульована нормами права, називається бюджетною політикою ?

III. Вказати вірні відповіді на запитання та вписати їх в криптограму.

Ключове слово - кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом.

1. Процес перерозподілу фінансових ресурсів на користь адміністративно-територіальних одиниць, які не мають достатньої власної доходної бази.

2. Економічні відносини, які пов'язані із формуванням, розподілом і перерозподілом ВВП.

3. Законодавчо закріплена стратегія розподілу функціональних повноважень та відповідальності державної, регіональної, місцевої влади з компромісним розмежуванням на цій основі доходів і видатків між ланками бюджетної системи на засадах політичної доцільності, соціальної етики, міжрегіональної та міжнаціональної солідарності.

4. Автономне функціонування будь-якої організаційної структури (підсистеми), правомочне прийняття нею рішень щодо внутрішніх проблем, включення виконавців у процеси вироблення рішень.

5. План формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення виконання завдань і функцій органами державної влади.

6. Обов'язковий, індивідуально безоплатний платіж, що стягується органами державної влади різних рівнів з юридичних і фізичних осіб з метою фінансового забезпечення діяльності держави .

7. Кошти, які надаються органам місцевого самоврядування на умовах відстрочки їх повернення з виплатою відсотка.

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. Причиною виникнення місцевих фінансів є:

- а) наявність місцевих бюджетів;
- б) бажання місцевих органів самоврядування мати самостійну дохідну базу;
- в) наявність територіальних колективів, відокремлення функцій і завдань, які покладаються на їхні органи влади;
- г) поява різних ідеологічних та політико-економічних систем державного розвитку.

2. Яка функція місцевих фінансів забезпечує вплив на рівень зайнятості, показники економічного розвитку та темпи інфляції?

- а) акумуляційна;
- б) регуляторна;
- в) стабілізаційна;
- г) контрольна.

3. Кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого з метою збалансування дохідної спроможності бюджету — це...

- а) дотація для покриття збитків;
- б) субсидії на фінансування інвестиційних проєктів;
- в) дотація вирівнювання;
- г) освітня субвенція.

4. Об'єктом системи місцевих фінансів є:

- а) територіальні громади села, селища чи міста;
- б) фінансові ресурси;
- в) юридичні та фізичні особи території;
- г) всі відповіді правильні.

5. Пропорційне скорочення бюджетних видатків щомісячно за статтями бюджету крім захищених називається:

- а) бюджетний федералізм;
- б) профіцит бюджету;
- в) секвестр бюджету;
- г) бюджетний устрій.

Практична робота № 5

ТЕМА: РОЗРАХУНОК СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ ЗА РІЗНИМИ ВИДАМИ СТРАХУВАННЯ

Мета: поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок з розрахунку страхового відшкодування за різними видами страхування.

Методичне забезпечення: методичні рекомендації, розрахункові завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати

Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

1. Об'єктивна необхідність і сутність страхового захисту.
2. Класифікація страхування.
3. Правила нарахування страхового відшкодування за різними видами страхування.

Вміти: розраховувати суму страхового відшкодування при настанні страхового випадку у майновому та особистому страхуванні.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

Страховий випадок – подія, передбачена договором страхування або законодавством, яка відбулася та з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі (ст. 8 Закону про страхування).

Страхова сума – грошова сума, у межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату в разі настання страхового випадку (ст. 9 Закону про страхування).

Розмір страхової суми визначено чинним законодавством або визначають у договорі страхування під час його укладання чи внесення до нього змін.

Страхова виплата – грошова сума, яку виплачує страховик відповідно до умов договору страхування в разі настання страхового випадку (ст. 9 Закону про страхування).

Франшиза – частина збитків, яку не відшкодовує страховик згідно з договором страхування (ст. 9 Закону про страхування).

Страхове відшкодування – страхова виплата, яку здійснює страховик у межах страхової суми за договорами майнового страхування та страхування відповідальності в разі настання страхового випадку (ст. 9 Закону про страхування).

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Визначити суму страхового відшкодування, якщо відомо:

За договором страхування домашнього майна фізичних осіб передбачена умовна франшиза – 20 % від страхової суми, яка становить 100 тис. грн. Заявлені збитки страхувальника становлять 15 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Визначити суму страхового відшкодування, якщо відомо:

За договором страхування нерухомого майна юридичних осіб від вогневих ризиків передбачена умовна франшиза – 10 % від страхової суми, яка становить 300 тис. грн. Заявлені збитки страхувальника становлять 75 тис. грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Визначити в якому розмірі кожний страховик здійснить виплату страхового відшкодування страхувальнику, якщо відомо:

Майно підприємства вартістю 30 млн грн було застраховано від пожежі на 1 рік у двох страховиків: у страховика А – на страхову суму 23 млн грн, у страховика Б – на 15 млн грн. У результаті страхового випадку майно було знищено повністю.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 4

Визначити розмір страхового відшкодування, якщо відповідальність страховика становить 75% від суми збитку, якщо відомо:

Середня врожайність пшениці за три попередніх років становить 40 ц з 1 га. У результаті страхового випадку фактичний врожай пшениці становить 25 ц з 1 га. Площа посіву пшениці – 250 га, а ринкова ціна культури, яка взята для визначення страхової суми – 3680 грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

[illegible]

ВИСНОВОК

Завдання № 5

Визначити розмір страхового відшкодування, який має сплатити страхова компанія застрахованій особі, якщо відомо:

У результаті настання страхового випадку, а саме дорожньо-транспортної пригоди, яка сталася між учасниками дорожнього руху, водій трамваю зазнав травм середньої важкості та перебував на лікарняному в період з 05.09.2023 року по 25.12.2023 року. Страхова сума за договором обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті становить 100 тис. грн. Страхові виплати згідно договору виплачуються у розмірі 0,2 % від страхової суми за кожен день непрацездатності, але не більше 50% розміру страхової суми.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

[illegible]

ВИСНОВОК

Завдання № 6

Визначити розмір страхового відшкодування застрахованій особі за полісом страхування (Додаток 1) , якщо відомо:

Поліс з добровільного медичного страхування «Гарантована безпека» на випадок захворювання на COVID - 19 від СК «Альфа Страхування» коштує 5000 грн. Страхова сума за договором становить 100 тис. грн. Страховка покриває консультацію лікарів, амбулаторно-поліклінічне лікування, виклик лікаря додому чи на офіс, стаціонарне лікування, забезпечення медикаментами в межах страхової суми.

1. Хворий при прогресуванні ознак ГРВІ викликав швидку допомогу приватної клініки додому в м. Вінниця 1000,00 грн;

2. Після отримання невідкладної допомоги, його з ознаками затрудненого дихання госпіталізували в профільний стаціонар, де йому було проведено:

- рентгеноскопію органів грудної порожнини на суму 300,00 грн;
- клінічні, біохімічні, гормональні дослідження крові і сечі на суму 800,00 грн.

3. Лікування в стаціонарі тривало 12 днів під час якого хворий отримував необхідне терапевтичне лікування;

4. Лікувальні процедури та медикаменти на загальну суму 16840,00 грн.

5. Харчуватись в умовах стаціонару хворий відмовився, тому замовляв доставку їжі із закладів харчування на загальну суму 4580, 00 грн.

6. Після закінчення лікування на стаціонарі хворий був переведений на амбулаторно-поліклінічне лікування, яке тривало ще 10 днів, витрати даного періоду становили:

- консультації провідних спеціалістів приватної клініки щодо ускладнень в постковідний період на суму 2800, 00 грн.

- витрати на медикаменти: гомеопатичні та фітопрепарати - 2500,00 грн. гепатопротекторами – 15 000,00 грн, пробіотики при антибіотикотерапії – 800, 00 грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ВИСНОВОК

Найменування Програми страхування	Гарантована безпека +
Страхова сума на 1 Застраховану особу, грн/рік.	100 000,00
Страхові випадки:	
гостре захворювання	Так
загострення хронічного захворювання	Так
розлад здоров'я внаслідок нещасного випадку в подорожі або на виробництві	Так
лікування в стадії ремісії хр. захворювань (в амбулаторних умовах (1 курс медикаментів/рік)	Ні
Амбулаторно-поліклінічна медична допомога	Передбачено
Ліміт на послуги	В межах страхової суми
Клас медичних закладів	1 - 100%, 2 - 100%, 3 - 100%, 4 - 100%, 5 - 80%, 6 - 70%, 7 - 50%, 8 - 30%
Консультації лікарів	Так
Консультації терапевта та вузькопрофільних лікарів, лікувальні маніпуляції (перев'язки, ін'єкції, блокади тощо) та малі хірургічні операції, призначення схеми лікування (виписки рецептів, роз'яснення щодо прийому медикаментів, консультування щодо дотримання режиму та харчування)	Так
Консультації провідних спеціалістів в приватних клініках	Ні
Виклик лікаря додому/в офіс (для міста Київ - в межах 30 км від КП, для регіонів України - в межах населеного пункту);	Передбачено
Ліміт на послуги	В межах страхової суми
Клас медичних закладів	1 - 100%, 2 - 100%, 3 - 100%, 4 - 100%, 5 - 80%, 6 - 70%, 7 - 50%, 8 - 30%
Діагностика в умовах поліклініки	Так
Рентгенологічні (рентгенокопія органів грудної порожнини, голови, хребта, кінцівок, комп'ютерна томографія (КТ) та магнітно-резонансна томографія (МРТ))	Так
Ендоскопічні (фіброгастрокопія, колоноскопія), ультразвукові (УЗД серця, головного мозку, органів черевної порожнини, малого тазу), функціональні (РЕГ, ЕЕГ, ЕХО-ЕГ, доплерографія, комп'ютеризоване моніторування ЕКГ та АТ, реовазографія, реоплетімографія, поліарітрографія) методи діагностики	Так
Лабораторна діагностика (клінічні, біохімічні, гормональні дослідження крові і сечі, дуоденального вмісту та інше) за призначенням лікаря	Так
Забезпечення медикаментами при амбулаторно-поліклінічному лікуванні	Так
Ліміт на послуги, грн/рік	В межах страхової суми
Ліміт на один страховий випадок	Без обмежень на один страховий випадок
Франшиза на медикаменти	30%
Забезпечення гомеопатичними та фітопрепаратами - 1 курс/рік з лікувальною метою	Так
Забезпечення гепатопротекторами - 1 курс/рік з лікувальною метою	Ні
Забезпечення хондропротекторами - 1 курс/рік з лікувальною метою	Ні
Забезпечення пробіотиками при антибіотикотерапії - 1 курс/рік з лікувальною метою	Так
Доставка призначених медикаментів при зановленні від 100 грн і наявності даної послуги у регіоні перебування застрахованої особи (в межах населеного пункту)	Так
Експертиза тимчасової непрацездатності (видача лікарняних листів за показаннями відповідно до Інструкції МОЗ України) та оформлення довідки після хвороби	Так
Денний стаціонар при амбулаторному лікуванні	Так
Стаціонарне лікування	Передбачено
Загальний ліміт на невідкладні та планові стаціонарні послуги, якщо програмою не обумовлені окремі ліміти на ці опції	немає
Невідкладне стаціонарне лікування	Передбачено
Ліміт на послуги	В межах страхової суми
Клас медичних закладів	1 - 100%, 2 - 100%, 3 - 100%, 4 - 100%, 5 - 80%, 6 - 70%, 7 - 50%, 8 - 30%
Госпіталізація в профільний стаціонар;	Так
Лікування в відділенні реанімації, використання операційного блоку та післяопераційної палати), анестезія (наркоз) при проведенні оперативних втручання;	Так
Консультації лікарів, лабораторно-інструментальні обстеження, необхідне терапевтичне та хірургічне лікування; лікувальні процедури (масаж, фізіопроцедури тощо) та маніпуляції (перев'язки, туалет ран, ін'єкції, блокади тощо)	Так
Перебування в палаті, харчування лікувальне та/або загальний стіл в умовах та за розкладом даного стаціонару;	Так
Забезпечення медикаментами та медичними витратними матеріалами при невідкладному стаціонарному лікуванні	Так
Ліміт на послуги	В межах страхової суми
Франшиза на медикаменти	0%
Забезпечення гомеопатичними та фітотерапевтичними препаратами (для лікування основного захворювання)	Так
Забезпечення пробіотиками, гепато- та хондропротекторами (для лікування основного захворювання)	Так
Доставка призначених медикаментів при зановленні від 100 грн і наявності даної послуги у регіоні перебування застрахованої особи (в межах населеного пункту)	Так
Швидка медична допомога	Передбачено
Ліміт на послуги	В межах страхової суми
Клас медичних закладів	1 - 100%, 2 - 100%, 3 - 100%, 4 - 100%, 5 - 100%, 6 - 100%, 7 - 100%, 8 - 100%
Випад карети швидкої медичної допомоги в межах 30 км від міста (для міста Київ);	Так
Первинний огляд лікаря, постановка попереднього діагнозу, надання невідкладної допомоги за життєвими показаннями (купірування гострих (кризових) станів: невідкладна медикаментозна терапія;	Так
Транспортування до медичного закладу;	Так
Госпіталізація в стаціонарне відділення;	Так
Додаткові медичні послуги (забезпечення невідкладної допомоги при травмах та опіках у транспорті/машині)	В рамках опції "Амбулаторно-поліклінічна медична допомога"
Клас медичних закладів	1 - 100%, 2 - 100%, 3 - 100%, 4 - 100%, 5 - 80%, 6 - 70%, 7 - 50%, 8 - 30%

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

I. Дати визначення сутності ключових термінів і понять за темою:

Страхування -

Страховий ринок -

*II. Чи правильні наведені нижче фінансові твердження? ТАК чи НІ?
Відповідь обґрунтуйте.*

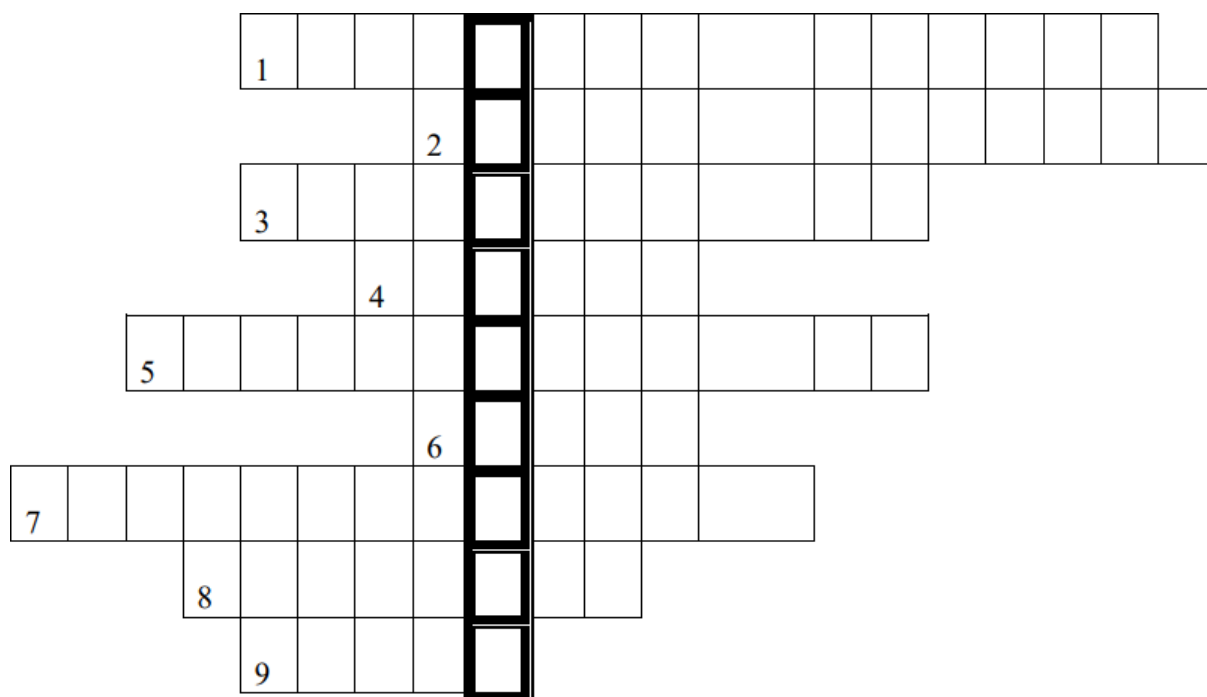
1. Страхування – це двосторонні відносини, де головними суб'єктами є страховик та страхувальник?

2. За територіальною структурою страховий ринок поділяється на ринок особистого, майнового та страхування відповідальності?

III. Вказати вірні відповіді на запитання та вписати їх в криптограму.

Ключове слово - юридичні особи, створені у формі акціонерних, повних, товариств з додатковою відповідальністю, що одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності.

Криптограма

1. Страхування одним страховиком ризиків виконання всіх або частини своїх обов'язків перед страхувальником в іншого страховика.

2. Фізичні та юридичні особи, які уклали зі страховиками договори страхування і сплатили страхові внески.

3. Право страховика звернутися до інших страховиків, які за проданими полісами несуть відповідальність перед одним і тим самим конкретним страхувальником з пропозицією розділити страхове відшкодування.

4. Плата за страхування, яку сплачує страхувальник.

5. Фізична або юридична особа, на користь якої укладено договір страхування.

6. Документ, який засвідчує факт укладання договорів страхування.

7. Грошова сума, яка виплачується страховиком після настання страхового випадку.

8. Визначена договором частина збитків, яка в разі страхового випадку не підлягає відшкодуванню страховиком.

9. Імовірність настання страхової події.

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. Юридичні особи, створені у формі акціонерних, повних, товариств з додатковою відповідальністю, що одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності:

- а) страхувальники;
- б) застраховані;
- в) страховики;
- г) страхові об'єднання.

2. Грошова сума, в межах якої страховик несе відповідальність перед страхувальником:

- а) страхова сума;
- б) страховий платіж;
- в) страхове відшкодування;
- г) страхування.

3. Система економічних відносин між конкретними суб'єктами господарювання, де, з одного боку, виступають страхувальники, а з іншого – страховики:

- а) страхова сума;
- б) страховий платіж;
- в) страхове відшкодування;
- г) страхування.

4. Визначена договором частина збитків, яка в разі страхового випадку не підлягає відшкодуванню страховикам:

- а) субротація;
- б) контрибуція;
- в) франшиза;
- г) перестрахування.

5. Які існують форми страхування:

- а) індивідуальне, колективне;

- б) обов'язкове, добровільне;
- в) повне, часткове;
- г) державне, приватне?

6. Страхове відшкодування – це:

- а) грошова сума, яка виплачується страховиком після настання страхового випадку;
- б) грошова сума, яка виплачується страхувальником після настання страхового випадку;
- в) грошова сума, яка виплачується застрахованою особою перед настанням страхового випадку;
- г) грошова сума, яка виплачується страховій компанії за страхування.

7. Юридичні особи та дієздатні громадяни, які уклали зі страховиками договори страхування?

- а) страхувальники;
- б) застраховані;
- в) страховики;
- г) страхові об'єднання.

8. До галузей страхування належать:

- а) майнове, особисте, відповідальності;
- б) майнове, від нещасних випадків, від підприємницьких ризиків;
- в) майнове, медичне, підприємницьких ризиків;
- г) рівня життя громадян, медичне, відповідальності.

9. Страховий ризик – це:

- а) можливість отримання додаткового доходу;
- б) ризик страховика втратити грошові кошти;
- в) подія, що вже відбулася;
- г) цілеспрямованість настання події.

10. Страхові агенти – це:

а) об'єднання самостійних підприємств різних галузей, пов'язаних спільними розробками на засадах добровільної централізації функцій науково-технічного розвитку;

б) фізичні або юридичні особи, що діють від імені страховика і за його дорученням відповідно до наданих повноважень;

в) органи, що здійснюють управління фінансами;

г) юридичні або фізичні особи, які заборгували певну суму грошових коштів.

Практична робота № 6

ТЕМА: ПРОВЕДЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ДОХІДНОСТІ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Мета: поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок з розрахунку доходів від цінних паперів, визначення курсу акцій.

Методичне забезпечення: методичні рекомендації, розрахункові завдання, обчислювальна техніка.

Очікувані результати

Внаслідок виконання практичної роботи студент повинен:

Знати :

1. Суть і механізм функціонування фінансового ринку.
2. Характеристика цінних паперів.
3. Правила розрахунку дохідності цінних паперів.

Вміти: розраховувати дохідність цінних паперів; визначати ринкову ціну акцій та визначати суми дивідендів, які мають виплачувати емітенти за простими і привілейованими акціями.

Методичні рекомендації

до виконання практичного заняття

Фінансовий ринок — це сукупність економічних відносин, пов'язаних з розподілом фінансових ресурсів, купівлі-продажу тимчасово вільних грошових коштів і цінних паперів.

Призначення фінансового ринку — забезпечити підприємствам належні умови для залучення необхідних коштів і продажу тимчасово вільних ресурсів.

Об'єктами відносин на фінансовому ринку є:

- ✓ Цінні папери;
- ✓ Фінансові послуги;
- ✓ Грошово-кредитні ресурси

Акція – вид цінних паперів, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів.

Ринкова вартість акцій визначається шляхом приведення доходів, які отримує власник акцій, до поточної вартості.

Доходами по привілейованим акціям є фіксований дивіденд, тому поточна ринкова вартість привілейованої акції визначається за формулою:

$$P_a = \frac{D_t}{R},$$

P_a – поточна ринкова вартість акції;

D_t – дивіденд, який буде виплачений у періоді t ;

R – мінімальна норма прибутку, прийнятна для інвестора (ставка дисконтування).

Дивіденди встановлюються як сума грошей, що сплачується на одну акцію, або як відсоткова ставка на її номінальну вартість.

Сума дивіденду, яку отримує інвестор, визначається за формулою:

$$D = \frac{N * D \%}{100 \%},$$

N – номінальна вартість акції;

$D \%$ - ставка дивіденду.

РОЗРАХУНКОВИЙ БЛОК

Завдання № 1

Визначити ціну привілейованої акції, якщо відомо:

Акціонерне товариство «Смарт» здійснило емісію привілейованих акцій номінальною вартістю 500 грн з гарантованими дивідендними виплатами 20% на рік. Ставка дисконтування – 10%.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 2

Визначити ринкову вартість акції, якщо відомо:

Інвестор придбав акцію номіналом 1000 грн., ставкою дивідендів 25% річних. Через 3 роки він планує продати акцію за ціною 1500 грн.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 3

Визначити мінімальну суму, яку товариство повинно сплатити кожного року у вигляді дивідендів за привілейованими акціями та прибуток на звичайні акції, якщо відомо:

Відкрите акціонерне товариство “Вінницяхліб” випустило одну тисячу привілейованих акцій номіналом 100 грн. Мінімальний річний прибуток при емісії акцій було оголошено рівним 25% від їх номіналу. Чистий прибуток товариства складає 5000 грн.

РОЗВ’ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

Завдання № 4

Визначити суму дивіденду на одну привілейовану акцію та на одну просту акцію, якщо відомо:

В оголошенні акціонерного товариства “Оріон” вказано, що дивіденди за його акціями за рік складуть 20% річних за простими акціями та 30% за привілейованими акціями. Номінальна вартість простої акції становить 1 тис. грн. , а привілейованої акції – 5 тис. грн.

РОЗВ’ЯЗАННЯ

ВИСНОВОК

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

І. Дати визначення сутності ключових термінів і понять за темою:

Фондовий ринок -

Емітенти цінних паперів -

*II. Чи правильні наведені нижче фінансові твердження? ТАК чи НІ?
Відповідь обґрунтуйте.*

1. На фінансовому ринку об'єктом купівлі- продажу є основні засоби?

2. Власник акцій має право вимагати від їх емітента повернення коштів, які він інвестував у його діяльність?

III. Дати порівняльну характеристику наведених нижче понять за вказаними параметрами:

Параметри	Акція	Облігація
Вид фінансового інструменту		
Емітенти		
Строки		
Які права має інвестор?		
Які зобов'язання має емітент?		

ТЕСТОВИЙ БЛОК

1. На фінансовому ринку відбувається купівля- продаж:

- а) майна;
- б) основних засобів;
- в) грошових ресурсів;
- г) нерухомості.

2. Фінансовий ринок забезпечує:

- а) формування бюджетних доходів і здійснення ви- датків;
- б) розміщення тимчасово вільних грошових ресурсів;
- в) фінансування суспільних товарів і послуг;
- г) покриття збитків, що виникли у результаті непередбачуваних ризиків.

3. За формою фінансових ресурсів фінансовий ринок можна розділити на такі сегменти:

- а) біржовий і позабіржовий ринок;
- б) національний і світовий ринок;
- в) ринок грошей і ринок капіталів;
- г) ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг і страховий ринок.

4. До фінансових інструментів, які діють на фінансовому ринку, належать:

- а) депозитні угоди;
- б) податки;
- в) грошові ресурси;
- г) капітал.

5. Для ринку грошей характерні такі риси:

- а) товаром є капітал у грошовій формі;
- б) фінансові ресурси залучаються для фінансування капіталовкладень;
- в) інструментом є короткострокові цінні папери;
- г) довгостроковий характер фінансових інструментів.

6. До фінансових інструментів, які обертаються на фінансовому ринку, належать:

- а) цінні папери;
- б) податкові декларації;
- в) бухгалтерська звітність;
- г) немає вірної відповіді.

Види і форми контролю виконання практичних завдань

Оцінювання студентів на практичних заняттях є важливим елементом освітнього процесу. Оцінювання дозволяє викладачеві перевірити, наскільки студенти засвоїли матеріал і застосували його на практиці. Це також допомагає виявити прогалини в знаннях і потребу в додатковому поясненні чи навчанні.

Практичні заняття часто спрямовані на розвиток умінь, які неможливо оцінити лише теоретичними тестами. Оцінювання допомагає підтвердити, що студент опанував навички, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

Оцінювання та контроль знань забезпечує мотивацію здобувачів освіти і зворотній зв'язок викладача та здобувачів освіти. Викладач отримує уявлення про ефективність своєї методики навчання, а студенти — про свої сильні сторони і те, над чим ще потрібно працювати.

Практичні заняття з дисципліни «Податкова система» моделюють реальні ситуації щодо нарахування та сплати податків, в тому числі оподаткування фізичних осіб. Оцінювання допомагає зрозуміти, чи готовий студент до виконання професійних обов'язків.

Результати оцінювання на практичних заняттях є частиною загальної оцінки студента і впливають на його підсумкову атестацію.

Отже, оцінювання на практичних заняттях спрямоване не лише на контроль знань, а й на розвиток професійних компетенцій та підготовку до реальних викликів у майбутній кар'єрі.

Для оцінювання практичних завдань з дисципліни «Податкова система» використовують:

- попередній контроль, який має на меті перевірити початковий рівень знань і готовність студента до виконання завдання та здійснюється перед початком виконання практичного завдання (опитування, тестування);
- поточний контроль, який поводитьься в процесі виконання практичного завдання і має на меті забезпечити коригування роботи студентів, якщо вони припускаються помилок, і надати оперативний зворотний зв'язок (індивідуальні консультації, дискусія);
- підсумковий контроль, який має на меті оцінити якість виконаної роботи, рівень засвоєння матеріалу, сформовані навички та проводиться після завершення практичного завдання (захист виконаної роботи, презентація результатів, тестування).

В разі змішаного або дистанційного навчання передбачено використання дистанційного контролю, який забезпечує можливість оцінки виконання завдань, коли студент працює в онлайн-середовищі та здійснюється шляхом онлайн-тестування (Online Test Pad, Google Classroom, Moodle, перевірка завдань у навчальних платформах, електронних файлів, відеозвіти, електронні презентації тощо).

Критерії оцінювання

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який своєчасно пройшов усі етапи навчальної практики, під час виконання завдань проявив стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію, усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів практики, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає вивчений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який посередньо володіє матеріалом, допускав порушення в графіку виконання практики, проте виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виконав завдання практики у визначений термін, із значними помилками заповнив і склав документи, не зробив узагальнення і висновки та не охайно оформив виконані завдання та звіти, а також не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою практики завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Юрій С.І. Фінанси : підручник / С.І. Юрій, В.М. Федосов— Київ : Видавництво ТОВ “Патерик”, 2012. – 687 с.
2. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.
3. Фінанси: практикум для студентів усіх напрямів підготовки (крім 6508, 6508/1) [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / О. Р. Романенко, Л.П. Даниленко, Л. П. Гладченко [та ін.]. — К. : КНЕУ, 2015. — 162 с. ISBN 978-966-483-962-1.
4. Базилевич В.Д. Цінні папери. Практикум : навч. посіб. / В.Д. Базилевич. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 791 с.
5. Божидарнік Н.В. Валютні операції : підручник / Н.В. Божидарнік. – Київ : Ліра-К, 2013. – 698 с.
6. Васильчук І.П. Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва (в схемах і таблицях) / І.П. Васильчук, Т.П. Якимчук. – Київ : Видавництво ТОВ “Патерик”, 2013. – 312 с.
7. Вдовенко Л. О. Фінанси : навч. посіб. / Л.О. Вдовенко, Н.М.Сушко, Н.Д. Фаюра. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 152 с.
- Дема Д.І. Страхові послуги : навч. посіб. – 2-е видання перероблене і доповн. / Д.І. Дема. – Київ : Ліра-К, 2013. – 526 с.
8. Державні фінанси : навч. посіб. / Н.Л. Замкова, І.В. Гнидюк, Ю.А. Романовська. – Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально- методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – 468 с.
9. Децентралізація бюджетної системи : досвід Словаччини та перспективи для України / І.В. Гнидюк // Облік і фінанси. – 2015. – № 3(69). –С. 80–87.
10. Державне фінансове регулювання економічних перетворень : монографія / І.Я. Чугунов, А.В. Павелко, Т.В. Канєва, М.В. Тарасюк та ін.; за заг. ред. А. Мазаракі. – Київ : КНТЕУ, 2015. – 376 с.
11. Казначейська справа : навч. посіб. / К.С.Опалко, І.І.Булах та ін. – Київ : Аграрна освіта, 2014. – 296 с.
12. Зайцев О.В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика : навч. посіб. / О.В. Зайцев. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 548 с.
13. Іжевський П.Г. Фінанси : посібник. / П.Г. Іжевський, О.Е. Кошонько. – Київ : Видавництво ТОВ “Патерик”, 2013. – 376 с.
14. Карпінський Б.А. Фінансова система : посібник / Б.А.Карпінський. – Київ : Ліра-К, 2013. – 200 с.

15. Кропельницька С.О. Соціальне страхування : навч. посіб. рекомендовано МОН України. / С.О. Кропельницька. – Київ : Ліра-К, 2013. – 336 с.
16. Кудряшов В.П. Фінанси : навч. посібн. / В.П. Кудряшов. – Київ : Видавництво ТОВ “Патерик”, 2012. – 352 с.
17. Кузьмін О.Є. Міжнародний фондовий ринок : навч. посіб.- практикум / О.Є. Кузьмін. – Київ : Ліра-К, 2013. – 200 с.
18. Князь С.В. та ін. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / С.В. Князь та ін. – Київ : Ліра-К, 2013. – 364 с.
19. Лубкей Н.П. Державний кредит : навч. посіб. / Н.П. Лубкей. – Київ : Ліра-К, 2012. – 352 с.
20. Маслова С.О. Фінансовий ринок : посібник. / С.О. Маслова, О.А. Опалов – Київ : Видавництво ТОВ “Патерик”, 2013. – 288 с.
21. Макаренко М.І. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / М.І. Макаренко. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 548 с.
22. Меглаперидзе А.С. Фінанси : навч. посіб. / А.С. Меглаперидзе. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 420 с.
23. Місцеві фінанси : підручник / за ред. д.е.н., проф. О.П.Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – 448с.